

Pienen kansan kasvot

Suomi on pieni maa. Suomenkieli ja suomalaiset kansana ovat vielä vähäpätöisempiä, ulkoa katsottuna joskus mitättömiä. EU:n vastustajat ovat lapsellisesti väitänneet, että liittyessään Suomi menettää itsenäisyytensä. Miten itsenäinen Suomi oli parikymmentä vuotta sitten? Olemmeko menettäneet siitä jotain. Täysin päinvastoin. Nyt EU:ssa Suomi ja suomenkieli ovat oikeastaan ensi kertaa rehellisesti tunnustettuja. Ei tarvitse mennä edes Brysseliin. Se näkyy pienenkin paikkakunnan pankissa, jossa on alettu noteerata valuuttaa Marcos Finlandeses. Ei ollut vielä kaksi vuotta sitten. Tiedän, koska olen nähnyt, kokenut ja kysynyt.

Meillä on itsemme ymmärtämisvaikeuksia. Olemme vähän itsetuntovammaisia. Euroopassa on muitakin pieniä ja merkitykseltään Suomen suuruisia maita. On hyvä joskus vertailla. Olen ihailnut norjalaisten varmuutta ja yrittänyt selittää sitä oppiakseni. Mutta on muitakin.

Viimeaikoina olen liikkunut paljon Espanjan takamaalla Portugalissa. En turis-tialueilla vaan oikeitten ihmisten parissa. Ensimmäistä kertaa kävin siellä runsaat kymmenen vuotta sitten. Muutos on ollut valtava. Sen todella tuntee, vaikei oikein kieltä osaakaan.

Muutos kumpuaa tietysti omasta kansasta, mutta EU:n vaikutus on päivänselvä. Portugali oli historiansa vanki. Kansa kärsi siirtomaakauden johtajiensa, Salazarin ja Caetanon jälkeen pitkästä ja sietämättömästä krapulasta. Kansan opportunistista asennetta halveksittiin. Ei saanut kulkea vapaasti, valuuttaa ei tunnustettu. Portugalia pidettiin halpamaana, jonne vietiin sukkahousuteollisuutta ja jonka ainoa kunnan tuote oli korkki. Vielä 80-luvulla näytti, ettei edes McDonalds-ketju ole kiinnostunut Portugalin markkinoista.

Toisin on nyt. EU:n myötä ja kelpvollisten johtajien avulla Portugali on hankkinut kunnolla tunnustetun aseman Euroopassa ja sitä myötä myös maailmalla. Portugali on eurooppalainen maa siinä kuin Saksa ja Ranskakin. Lippu liehuu ja kieltä kuulee.

Täältä katsoen Espanja ja Portugali ovat vähän sama asia. Mañana-maita molemmat ja miehet suomalaisia turisteja metsästäviä gigoloja. Ei pidä paikkaansa. Portugalilaiset ovat yhteistyökumppaneina ja asiakkaina säntillisiä, vaativia ja tarkkoja. Pitävät myös, mitä lupaavat ja maksavat laskunsa.

Portugalissa on paljon Afrikasta muuttaneita entisiä alamaisia. Olen aistivina, että tässäkin asiassa vanha emämaa ja sen ihmiset alkavat ymmärtää vastuunsa.

Mutta auton ratissa portugalilaiset ovat kaistapäitä. Ajelkaa isolla autolla ja turva-
vyöt kiinni.

pajen